

SKOLENU PIEPLUDUMS AUGUSTDORFAS

ĢIMNĀZIJĀ

SPECIALRAKSTS LAIKAM NO VACIJAS

Jaunajam mācības gadam sākoties, Augustdorfas ģimnazijā un tautskolā pieteikušies jauni audzēkņi. Pēdējo kopskaits pavairojies par 12, sasniedzot pilnu simtu. Līdz ar to radusies vajadzība paplašināt internātu par četrām istabām. Ar mēbelēm Augustdorfa nevar lepoties, un tādēļ lielu satraukumu sacēla vesela auto krava ar gultām, galdiem, krēsliem un skolas galdiem, ko ev. lūt. māc. J. Svikis šinīs nedēļās atsūtīja kā dāvanu no Zviedrijas. Augustdorfas ģimnazijas skolotāji un audzēkņi uzrāda stingru gribu vēl arvien vairāk pacelt šīs mācības iestādes līmeni. Rūpes dara vienīgi skolotāju sliktais atalgojums.

Kā latviešu ģimnazija Augustdorfā savus audzēkņus ir atstāvo slikti, to rāda tās skolotāju entu iestāju pārbaudījumi un universitātēs. Tie sekmējušies, un nekādi iebildumi nav dzirdēti. Arī praktiskajā dzīvē katrs, kas vien mēģinājis nostāties patstāvīgi, ticis uz priekšu. Un te nu jāpiebilst, ka tas daudzos gadījumos tā nebūtu bijis, ja šīs latviešu ģimnazijas vispāri nebūtu. Vācijā atgadās, ka latviešu zēni un meitenes neiekļūst ģimnazijā jeb t. s. „oberšūlē“. Pat intelligentu vecāku bērniem neveicas. Brīžiem pat licies, ka spējīgie bērni līdz ar saviem vecākiem izceļojuši, un Vācijā palikuši „nespējīgie“. Tā tas tomēr nav. Vācu augstākās skolas stāda visai augstas prasības. Vienu trešdaļu no tiem, kas reflektē ģimnazijā iekļūt, vācu skolas nevar, pēmt pretim kā telpu trūkuma, tā arī to stingro prasību dēļ, ko katram uzstāda iestāju pārbaudījumi ar sarežģītiem uzdevumiem un īpašiem „testiem“.

Ja jau no trim vācu skolēniem šādos pārbaudījumos vienam jāizkrīt, tad latviešu bērniem, sevišķi pirmajos gados, kur tie pārnāca uz vācu skolām, neklājās labāk. Ne jau neapdāvinātības, bet vācu skolu sistēmas īpatnību dēļ labai daļai latviešu jaunatnes Vācijā būtu bijis jāzaudē tālākas izglītošanās iespējas, ja nebūtu Augustdorfas ģimnazijas, kas tiem varējusi palīdzēt. Vācijā bez tam paredzēts zināms vecums, kādā jāpāriet uz vidusskolu. Ja tas laikā nav izdarīts, un skolēns jau sasniedzis 14 gadu vecumu, tam nodoms par vidusskolas apmeklēšanu vienkārši jāatmet. Šāds stāvoklis pirms pāris gadiem draudēja arī dažiem t. s. gaisa izpallīgiem, kas kaŗa gaitu dēļ skolas bij aizkavē-

jusi, un arī tiem, kas noguleja kādus gadus sanatorijās.

Šinīs un līdzīgos gadījumos Augustdorfas ģimnazija vēl šodien ir drošs tramplins tālākām izglītības gaitām.

Svarīgu atspaidu latviešu zēniem un meitenēm, kas apmeklē Augustdorfas ģimnaziju vai tautskolu, dod skolas internāts. Ja šīs patvēruma vietas nebūtu, viens otrs latviešu zēns un meitene būtu ierauts lielu sarežģījumu jūklī. Vairākiem internāta audzēkņiem, kā Brigaderu Vijai, Rubuju Mirdzai, Jaunveida Ērikai un Bernicu Uldim trūkst vecāku. Internāts ar tā pārzini inž. Ābolīpu un tā kundzei dod šiem bērniem mājīgu vidi un draudzīgu noskaņu ikdienas gaitās. Bez šiem bāreņiem ir vēl tādi, kam tēvs vai māte ir, bet tie atrodas kaut kur tālu darbā. Arī ģimeņu sarežģījumu dēļ dažs zēns vai meitene atraduši piemešanās iespēju šinī paspārnē. Un visi jūtas par to laimīgi.

Mūsu archibiskapa tēvs, kas pats ir vecs skolu darbinieks, gādājis par to, lai skolas bērni iegūtu papildmalīti — vakariņas, kas tiem pirms 4. marta vēl trūka. Jau pirms tam viņš gādāja, lai bērniem ik dienas nodrošinātu arī glāzi piena. Par izsalkumu tādēļ pēdējā laikā nav vairs runas. Nav gan zināms, cik ilgi archibiskapa rocība ļaus ēdināšanu skolā atbalstīt. Un tagad palīgā nācis vēl māc. Svikis no Zviedrijas, kas jau agrāk gādāja par to, lai skolai rastos gultas veja un vēl dažs cits noderīgs priekšmets, bet tagad parūpējies, lai skolēniem nebūtu jāsēž pie laika zoba sagrauztiem soliem.

Vecie soli un skapji, kādi vēl janvārī bojāja skatu divi klasēs, atgādināja man Lejasciema tautskolu, kādu es to redzēju pirms

25 gadiem. Tagad Augustdorfas skolas ir ceļā uz labu reputāciju pat inventāra ziņā. Launākais ir un paliek skolotāju atalgojums. Vācu iestādes atalgo tikai četrus skolotājus, bet viņu ir vienpadsmit. Viņi savā starpā dalās, tāpēc izpeļņa nav daudz lielāka par bezdarbnieka pabalstu. Algu tēļ jau noraidījuši pāriešanu uz Augustdorfas skolām vairāki labi skolotāji. Vai to var pēmt jaunā. Malku skaldīt fiziska darba strādnieks neiet bez maksas pat vienu dienu. šd.

Laiks 28.04.1954